

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi"

COM(2013) 147 final – 2013/0080 (COD)

(2013/C 327/17)

Esittelijä: **Thomas McDONOGH**

Neuvosto päätti 12. huhtikuuta 2013 ja Euroopan parlamentti 16. huhtikuuta 2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artiklan 114 kohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimenpiteistä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi

COM(2013) 147 final – 80/2013 (COD).

Asian valmistelusta vastannut "liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta" -erityisjaosto antoi lausuntonsa 20. kesäkuuta 2013.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 10.–11. heinäkuuta 2013 pitämässään 491 täysistunnossa (heinäkuun 10. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 180 ääntä puolesta ja 1 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmiä ja suosituksia

1.1 Komitea katsoo, että nopeiden sähköisten viestintäverkkojen yleinen saatavuus on keskeinen seikka edistettäessä kasvua, luotaessa työpaikkoja ja vahvistettaessa koheesiota Euroopassa. ETSK kannattaa voimakkaasti digitaalistrategian laajakaisatavoitteita⁽¹⁾. Tavoitteita on kuitenkin vaikea saavuttaa ilman jäsenvaltioiden ja komission erityistoimia, joiden avulla parannetaan laajakaistan kysyntä- ja tarjontaympäristöä koko unionissa.

1.2 Komitea on hyvin pettynyt Eurooppa-neuvoston äskettäiseen päätökseen vähentää monivuotisessa rahoituskehelyssä 2014–2020 digitaaliseen infrastruktuuriin kohdennettavia määrärahoja 9,2 miljardista eurosta vain 1 miljardiin euroon. Tällä leikkauksella poistetaan monivuotisessa rahoituskehelyssä annettu tuki laajakaistan käyttöönotolle ja vahingoitetaan eniten EU:n köyhempiä ja heikommassa asemassa olevia alueita.

1.3 Komitea pitää komission ehdottamaa asetusta tervetulleena. Ehdotetut toimet ovat erityisen tärkeitä kurottaessa umpeen digitaalkuilua ja helpotettaessa laajakaistan käyttöönottoa maaseudulla.

1.4 ETSK kehottaa komissiota ilmoittamaan, millä keinoin nopean laajakaistan saatavuus voidaan tunnustaa kaikkien kansalaisten yleiseksi oikeudeksi asuinpaikasta riippumatta. Komissio toi vuonna 2010 esiin kysymyksen laajakaistan sisällyttämisestä uudelleen yleispalveluvelvoitteeseen⁽²⁾. Tähän kysymykseen tarvitaan pikaisesti vastaus, jotta edistetään kansalaisten hyvinvointia, työllisyyttä ja digitaalista osallisuutta.

1.5 Komitea kehottaa jäsenvaltioita saattamaan kansalliset laajakaistasuunnitelmansa viipymättä päätökseen.

1.6 Komission ja jäsenvaltioiden olisi harkittava, minkälaisia taloudellisia ja muita kannustimia voitaisiin antaa yksityissektorille, jotta sitä kannustettaisiin investoimaan nopeaan laajakaistaan harvaan asutuilla alueilla.

1.7 Komitea arvioi, että nopean laajakaistan edistämiseksi tehtävien yksityissektorin huomattavien investointien lisäksi tarvitaan myös lähes 60 miljardin euron julkisia investointeja, jotta digitaalistrategian tavoitteet saavutetaan vuoteen 2020 mennessä. ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltiota ottamaan tämän elintärkeän rahoituksen huomioon talousarvioissaan.

1.8 Komitea toivoo, että komissio käsittelee niihin laajakaisatapalvelujen tarjoajiin liittyvää ongelmaa, jotka eivät tarjoa asiakkaille sopimuksissa luvattuja internet-liittymien nopeuksia. Tällainen sopimuksen noudattamatta jättäminen ja harhaanjohtava mainonta vaarantavat luottamuksen digitaalimarkkinoihin ja heikentävät kysyntää, ja siihen on puututtava voimakkaasti toimin.

1.9 Komitea kehottaa komissiota kehittämään ehdotetun asetuksen pohjalta Euroopan laajuiset tukumarkkinat laajakaisainfrastruktuuria varten.

1.10 ETSK kehottaa komissiota, kansallisia sääntelyviranomaisia ja jäsenvaltioita varmistamaan, että laajakaistainfrastruktuurin kilpailukykyisiä markkinoita kehitetään kaikilla unionin alueilla.

⁽¹⁾ COM(2010) 245 final.

⁽²⁾ COM(2008) 572 final.

1.11 Komitea panee merkille, että ehdotettu asetus tarjoaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia yleishyödyllisille yhtiöille ja liikenneyrityksille laajakaistainfrastruktuurin markkinoilla. Komission ja jäsenvaltioiden olisi toteutettava erityistoimia, jotta näitä yrityksiä kannustetaan käyttämään tilaisuutta hyväkseen.

1.12 Komissio kiinnittää komission huomion eräisiin äskettäin antamiinsa lausuntoihin, joissa käsitellään nopean laajakaistan yleistymistä ja digitaalikulun kaventamista: *Euroopan digitaalistrategia* ⁽³⁾, *Ensimmäisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustaminen* ⁽⁴⁾ ja *Euroopan digitaalistrategia – Euroopan kasvun vauhdittaminen digitaalisin keinoin* (CES959-2013, ei vielä julkaistu).

2. Komission ehdotuksen pääkohdat

2.1 Tarkoitus

2.1.1 Tiedonannossa "Toinen sisämarkkinoiden toimenpidepaketti –Yhdessä uuteen kasvuun" mainitaan laajakaistaan siirtymisen kustannussäästöt yhtenä 12 avaintoimesta kasvun edistämiseksi.

2.1.2 Nopean laajakaistan tarjonta on hidastunut etenkin taajamien ulkopuolisilla alueilla kansallisen ja paikallisen tason sääntöjen ja hallinnollisten käytäntöjen hajanaisuuden vuoksi.

2.2 Tavoitteet

2.2.1 Asetuksella pyritään

— alentamaan kustannuksia ja investointiriskiä virtaviivaistamalla tehokkaita suunnittelu- ja investointiprosesseja laajakaistan tarjonnassa

— poistamaan yhtenäismarkkinoiden toimintaa haittaavat esteet, jotka johtuvat sääntöjen ja hallinnollisten käytäntöjen hajanaisuudesta kansallisella ja paikallisella tasolla laajakaistainfrastruktuurin tarjonnan yhteydessä

— edistämään kattavaa laajakaistan tarjontaa

— varmistamaan laajakaistaa tarjoavien yritysten sekä investoijien tasavertainen kohtelu ja syrjimättömyys.

2.3 Ehdotettu asetus

2.3.1 Tavoiteltujen kustannus- ja tehokkuustavoitteiden saavuttamiseksi asetuksessa määritellään useita infrastruktuurin käyttöönoton eri vaiheissa sellaisenaan sovellettavia oikeuksia ja velvoitteita verkko-operaattoreille ja infrastruktuurin tarjoajille.

2.3.2 Asetuksessa ehdotetaan seuraavia oikeudellisia sääntöjä asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi:

⁽³⁾ EUVL C 54, 19.2.2011, s. 58-64

⁽⁴⁾ EUVL C 107, 6.4.2011, s. 53-57

— **Olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus:** jokaisella verkko-operaattorilla (televiestintäalan tai muun alan infrastruktuurin omistaja – asetuksessa tarkoitetaan "verkko-operaattorilla" sähköisen viestintäverkon tarjoajaa sekä yritystä, joka tarjoaa käyttöön fyysistä infrastruktuuria kaasun, sähkön, mukaan lukien julkinen valaistus, lämmön tai veden, mukaan lukien jäte- ja viemärivereden käsittely tai poisjohtaminen, tuotanto-, kuljetus- tai jakelupalvelun tarjoamiseksi tai liikennepalvelujen, mukaan lukien rautatiet, maantiet, satamat ja lentoasemat, tarjoamiseksi) on oikeus tarjota käyttöoikeutta fyysiseen infrastruktuuriinsa ja velvollisuus täyttää kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat niiden fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta sähköisten – kiinteiden tai langattomien – viestintäverkkojen käyttöönottoa varten.

— **Tiedot nykyisistä infrastruktuureista:** laajakaistan tarjoajilla on oikeus saada keskitetyn tietopisteen kautta vähimmäistiedot olemassa olevasta fyysisestä infrastruktuurista sekä oikeus laatia paikan päällä tehtäviä selvityksiä olemassa olevasta infrastruktuurista.

— **Rakennusteknisten töiden koordinointi:** jokainen verkko-operaattori voi neuvotella sopimuksia rakennusteknisten töiden koordinoinnista yksiköiden kanssa, jotka ovat valtuutettuja tarjoamaan nopeiden sähköisten viestintäverkkojen elementtejä. Jotta mahdollistetaan töiden kitkaton koordinointi, minkä tahansa verkko-operaattorin on annettava käyttöön vähimmäistiedot fyysiseen infrastruktuuriinsa liittyvistä meneillään olevista tai suunnitelluista rakennusteknisistä töistä.

— **Lupamenettelyt:** jokaisella laajakaistaverkkojen tarjoajalla on oikeus saada sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta mitkä tahansa tiedot ehdoista ja menettelyistä, joita sovelletaan rakennusteknisten töiden lupien myöntämiseen, ja oikeus jättää sähköisessä muodossa saman keskitetyn tietopisteen kautta hakemuksensa. Toimivaltainen viranomaisten on myönnettävä tai evättävä luvat kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen saamisesta.

— **Kiinteistöjen varustaminen:** kaikki uudisrakennukset ja laajamittaisen korjauksen alla olevat rakennukset on varustettava nopeita yhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla verkon liityntäpisteisiin saakka.

2.3.3 Kaikissa verkko-operaattorien ja laajakaistapalvelujen tarjoajien välisissä riidoissa, jotka koskevat niiden oikeuksia ja velvoitteita, välittäjänä toimii tarvittaessa toimivaltainen kansallinen riitojenratkaisuelin: kansallinen sääntelyviranomainen tai muu toimivaltainen viranomainen

2.3.4 Asetusta on tarkoitus soveltaa sellaisenaan koko EU:ssa sen jälkeen kun Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet sen.

3. Yleistä

3.1 Laajakaista on tärkeä

3.1.1 Laajakaista on tärkeä infrastruktuuri digitaalistrategian toteuttamiseksi ja digitaalisten sisämarkkinoiden loppuunsaattamiseksi. Laajakaistapalvelujen taloudellista merkitystä ei voida painottaa liikaa. Laajakaistan saatavuus lisää talouskasvua: Maa-ilmankin arvioiden mukaan 10 prosentin lisäys laajakaistan levinneisyydessä vastaa jopa 1,5 prosentin kasvua bkt:ssä. Kaikkialla saatavilla oleva nopea internetyhteys on tärkeä uusien transformatiivisten teknologioiden sekä pilvipalvelujen ja älykkäiden verkkojen kaltaisten palvelujen edistämiseksi.

3.1.2 Laajakaistan merkitys kasvulle ja työllisyydelle tunnustetaan digitaalistrategiassa, jossa asetetaan tavoitteeksi vuoteen 2013 mennessä peruslaajakaista kaikille eurooppalaisille ja vuoteen 2020 mennessä i) yli 30 Mbit/s:n yhteydet kaikkien eurooppalaisten ulottuville ja ii) yli 100 Mbit/s:n internet-liittymä vähintään 50 prosentissa eurooppalaisista talouksista. Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa vain, jos infrastruktuurin käyttöönoton kustannukset alenevat koko EU:ssa ja jos toteutetaan erityistoimia laajakaistan tarjoamiseksi maaseutualueilla ja muita heikommassa asemassa olevilla alueilla EU:ssa.

3.2 Edullinen maailmanluokan infrastruktuuri

3.2.1 Edullinen maailmanluokan laajakaistainfrastruktuuri on olennainen tekijä dynamisessa 2000-luvun taloudessa. Tietoon perustuva talous kehittyy siellä, missä on osaamista ja infrastruktuuria sen tukemiseen. Kehittyneet terveys-, koulutus- ja sosiaalipalvelut riippuvat yhä useammin nopean ja ultranopean laajakaistan saatavuudesta.

3.2.2 Verkostojen laatu, verkostojen käyttöön asettamisesta aiheutuvat kustannukset ja loppukäyttäjiltä laskutettavat kilpailukykyiset hinnat ovat verkostojen rakennusohjelmien tärkeitä hallinnointikriteereitä. Koska jopa 80 prosenttia verkkoinfrastruktuurin hinnasta muodostuu teknisestä työstä, on erittäin tärkeää, että kansalliset ja alue- ja paikallisviranomaiset pyrkivät vähentämään kustannuksia merkittävästi koordinoimalla infrastruktuurihankkeita tehokkaasti.

3.3 Oikeus yleispalveluun

3.3.1 ETSK on pyytänyt komissiolta useissa lausunnoissaan, viimeksi lausunnossaan Euroopan kasvun vauhdittamisesta digitaalisin keinoin⁽⁵⁾, ilmoittamaan, millä keinoin nopean laajakaistan saatavuus voidaan tunnustaa kaikkien kansalaisten yleiseksi oikeudeksi asuinpaikasta riippumatta. Tähän kysymykseen tarvitaan nyt pikaisesti vastaus.

⁽⁵⁾ "Kasvun vauhdittaminen digitaalisin keinoin – väliarviointi", EUVL C 271 19.9.2013, s. 127-132.

3.4 Ultranopea laajakaista on välttämättömyys

3.4.1 Digitaalistrategiassa laajakaistan saatavuudelle vuoteen 2020 mennessä asetetut tavoitteet ylitetään lähitulevaisuudessa, kun laajakaistateknologiassa ja internetperusteisissa palveluissa (kuten teräväpiirtovideokonferenssit) edistytään nopeasti. Ultranopeat verkot jotka tarjoavat jopa 1 Gbit/s:n (1 000 Mbit/s:n) liittymän, ovat jo käytössä eräillä taajama-alueilla (<http://arstechnica.com/tech-policy/2012/07/tokyo-seoul-and-paris-get-faster-cheaper-broadband-than-us-cities/>) ja videoperusteisia palveluja kehitetään hyödyntämään näitä korkeampia bittinopeuksia.

3.4.2 Nopeita yhteyksiä varten tarvitaan huomattavia investointeja koko EU:ssa, jotta pysytään mukana internetitalouden globaalissa kehityksessä.

3.5 EU myöhässä

3.5.1 Kuten komissio tunnustaa äskettäin antamassaan tiedonannossa digitaalistrategian merkityksestä talouskasvun edistäjänä⁽⁶⁾, Eurooppa on edelleen jäämässä jälkeen globaaleista kilpailijoistaan laajakaistainfrastruktuurin tarjonnassa.

3.5.2 Eräät Aasian maat ja Yhdysvallat investoivat pikaisemmin nopeaan laajakaistaan, mikä johtaa huomattavasti parempaan kattavuuteen ja suurempiin nopeuksiin. Joulukuussa 2011 Etelä-Koreassa, jossa 100 asukasta kohti on 20,6 prosenttia liittymä, oli maailmanlaajuisesti korkein valokuidun levinneisyys, eli kaksi kertaa Ruotsia enemmän (valmisteluasiakirja, joka liittyy ehdotukseen asetukseksi laajakaistan käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi: SWD(2013)0073(part 1).

3.6 Digitaalikuilu

3.6.1 Euroopan digitaalistrategian tulostaulu (<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>) ja Eurostatin tuoreimmat tilastot (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/main_tables) osoittavat, että digitaalikuilu on laajenemassa ja että jäsenvaltioiden väliset erot ovat suuria. Vuonna 2012 EU27:n kotitalouksista 28 prosenttia oli ilman laajakaistaliittymää. Lisäksi ilman laajakaistaa olevista kotitalouksista 90 prosenttia sijaitsee maaseudulla. Maaseudulla 35 miljoonaa kotitaloutta odottaa edelleen nopeaa liittymää, ja jollei taajamien ulkopuolella asuviin kansalaisiin kiinnitetä asianmukaista huomiota, he ovat sosiaalisesti ja taloudellisesti yhä heikommassa asemassa.

3.6.2 Komission ehdottamassa asetuksessa esitetyt toimet tarjoavat perustan valtio- ja paikallistason suunnittelumääräysten uudistukselle, älykkäälle infrastruktuurisuunnittelulle, investointikannustimille ja innovatiivisille teknologioille, jotka auttavat kuroma digitaalikuilun umpeen.

⁽⁶⁾ COM(2012) 784 final.

3.7 Tarvittavat investoinnit

3.7.1 Komitea oli erittäin pettynyt neuvoston helmikuussa tekemästä päätöksestä alentaa monivuotisen rahoituskehityksen 2014–2020 budjettia digitaalinfrastruktuurin ja -palvelujen osalta Verkkojen Eurooppa -välineessä 9,2 miljardista eurosta vain 1 miljardiin euroon. Tämä vähennys poistaisi laajakaistan käyttöönottoon suunnatun monivuotisen rahoituskehityksen tuen, mikä vahingoittaisi EU:n köyhempiä ja heikommassa asemassa olevia alueita ja kärjistäisi digitaalikuilun kasvua.

3.7.2 Komission olisi käytettävä laajakaistan käyttöönoton tukemiseen tarkoitettua monivuotiseen rahoituskehitykseen sisältyvät määrärahat laajakaistamarkkinoiden kannustamiseen, mutta ne ovat vain pieni osa rahoitusta, jota tarvitaan digitaalistrategiassa asetettujen laajakaistatavoitteiden saavuttamiseksi. Rahoitusvajetta tutkineet komission konsultit arvioivat, että vuoteen 2020 asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan julkista lisärahoitusta jopa 62 miljardia euroa. (*Study on the socio-economic impact of bandwidth*, laatinut Analysys Mason Euroopan komission toimeksiannosta, 2012).

3.7.3 Tämän huomattavan investointirahoituksen on ensi sijassa tultava yksityissektorilta, mutta tarvitaan erityistoimia yksityisinvestointien tukemiseksi maaseutualueilla, missä väestötiheys on liian alhainen houkuttelemaan sijoituksia. Euroopan investointipankki on jo rahoittanut eräitä hankkeita, ja sen on edelleen annettava paljon tämäntyyppistä tukea. Komission olisi panostettava erityisesti sen pohtimiseen, miten unionin toimielimet ja jäsenvaltiot voisivat parhaiten edistää laajakaistan käyttöönottoon suunnattavaa yksityissektorin rahoitusta.

3.7.4 Digitaalistrategian toiminnossa 48 nopeiden verkkojen käyttöönoton rahoittamiseen on kohdennettu rakennerahastojen määrärahoja. Myös koheesiorahaston käyttöä olisi harkittava.

3.8 Tarjonnan edistäminen

3.8.1 Paikallishallinto ja siihen kuuluvat viranomaiset voivat edistää merkittävästi laajakaistayhteyksien tarjontaa alueellaan johtamalla julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia sekä toteuttamalla ehdotetussa asetuksessa mainittuja toimia mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti.

3.8.2 Asetus tarjoaa mahdollisuuden avata markkinat uusille tulokkaille laajakaistayhteyden ja -palvelujen tarjoamiseksi. Tämä on tärkeää etenkin muille kuin televiestintäyrityksille, joilla on laaja infrastruktuuri, jota voitaisiin käyttää nopeiden verkkojen tarjontaan. Jäsenvaltioiden ja komission olisi toteutettava erityistoimia tällaisten uusien tulokkaiden kannustamiseksi.

3.8.3 Asetus luo myös tilaisuuden avata markkinat rajatylitävälle investoinneille, joita yritykset kaikkialla EU:ssa voivat suunnata infrastruktuurin tarjontaan. Komission olisi pohdittava, miten näitä infrastruktuurin yhtenäismarkkinoita voitaisiin kehittää lisäämällä kaikkialla Euroopassa tietoisuutta investointimahdollisuuksista, vähentämällä näihin investointeihin liittyviä riskejä muiden maiden investoijien kohdalla ja mahdollisesti laatimalla erityisiä rahoitusvälineitä (joukkovelkakirjat), joiden avulla lisätäisiin investoinnin houkuttavuutta haasteellisimmilla alueilla.

3.8.4 Innovatiiviset teknologiset ratkaisut, mukaan luettuna langattomien teknologioiden entistä laajempi hyödyntäminen, on otettava käyttöön mahdollisimman pian, jotta nopeutetaan laajakaistan käyttöönottoa ja puututaan taajamien ja maaseudun väliseen kasvavaan digitaalikuiluun.

3.8.4.1 Etenkin Euroopan radiotaajuuspoliittisen ohjelman (7) täysimääräinen soveltaminen jäsenvaltioissa on erittäin tärkeää, jotta varmistetaan, että langattomille laajakaistateknologioille osoitetaan käyttöön riittävästi ja tarkoituksenmukaisia taajuuksia, jotta sekä kattavuus- että kapasiteettitarpeet täyttyvät, mikä on edellytyksenä vuoteen 2020 asetetun tavoitteen saavuttamiselle.

3.8.4.2 Satelliittitekniologia tuo laajakaistan myös unionin syrjäisimmille alueille. Kapasiteetti-, kustannus- ja nopeustekijöiden vuoksi se on kuitenkin marginaalinen ratkaisu, jonka avulla voidaan kattaa luultavasti alle 10 prosenttia eurooppalaisista 30 Mbit/s:n laajakaistayhteyksistä vuonna 2020.

3.9 Kysynnän edistäminen

3.9.1 Laajakaistan heikko kysyntä etenkin harvaan asutuilla alueilla heikentää investointeja verkkoihin. Alueilla, joilla nopeita yhteyksiä ei ole saatavilla, latentti kysyntä on kuitenkin aina huomattavaa.

3.9.2 Komission ja jäsenvaltioiden on pyrittävä edistämään laajakaistan kysyntää erilaisin keinoin, kuten kohdennetut julkiset tiedotuskampanjat, julkisilla paikoilla tarjottavat ja langattoman modeemin (WiFi) kautta toimivat ilmaiset langattomat lähiverkot (*hotspots*), sähköisten hallinnollisten palvelujen kehittäminen sekä digitaalisen lukutaidon ja digitaalisten taitojen kehittäminen. Kysynnän edistämistoimet olisi kohdennettava etenkin maaseutualueisiin.

3.9.3 Laajakaistan kustannukset ja hintojen avoimuus ovat tärkeitä seikkoja varmistettaessa, että kansalaiset ryhtyvät käyttämään laajakaistaa. Nykyiset laajakaistan käyttäjät Euroopassa valittavat, etteivät heidän palveluntarjoajansa tarjoa heille sopimuksissa luvattuja internetliittymien nopeuksia. Tällainen sopimuksen noudattamatta jättäminen ja harhaanjohtava mainonta vaarantaa luottamuksen digitaalimarkkinoihin ja heikentää kysyntää, ja siihen on puututtava voimakkein toimin.

(7) COM(2010) 471 final.

4. Erityistä

4.1 Asetuksen tarve

4.1.1 Kaupallisilla sähköisen viestinnän yrityksillä ei ole riittävästi rahoituskannustimia, jotta ne investoisivat laajakaistainfrastruktuuriin monilla Euroopan alueilla, missä väestötiheys on hyvin alhainen. Näin ollen komitea on tyytyväinen siihen, että ehdotetussa asetuksessa otetaan käyttöön toimia, joilla alennetaan huomattavasti laajakaistan tarjonnan kustannuksia ja riskejä, ja parannetaan investointien kannattavuutta verkkojen tarjoajien keskuudessa.

4.1.2 Jotta varmistetaan todellinen digitaalinen osallisuus ja maksimoidaan nopean laajakaistan yleisestä käytöstä aiheutuvat taloudelliset hyödyt, jäsenvaltioiden ja paikallisviranomaisten on edistettävä nykyistä voimakkaammin laajakaistainfrastruktuurin tarjontaa ja kysyntää toteuttamalla laajakaistasuunnitelmia, joissa tasapainotetaan tiheään asutuilla alueilla infrastruktuuri-investoinneista saatu korkea taloudellinen tuotto ja alihyöttyneillä alueilla tarvittavat, taloudellisesti huomattavasti vähemmän houkuttelevat investoinnit. Ehdotetussa asetuksessa annetaan niille kehittyneempiä välineitä tämän saavuttamiseksi.

4.1.3 Monilla markkinoilla on vain yksi hallitseva infrastruktuurin tarjoaja. Komitea toivoo, että asetuksen tehokkaalla täytäntöönpanolla luodaan paremmat edellytykset uusien verkkojen tarjoajien markkinoille tuloa ja kilpailukykyisten tarjousten tekemistä varten.

4.2 Kustannusten alentaminen ja yhteistyön parantaminen

4.2.1 Tiedonannon mukaan rakennusteknisten töiden osuus saattaa olla 80 prosenttia laajakaistan käyttöönoton kustannuksista. Arvioiden mukaan verkko-operaattorit voivat säästää ehdotetun asetuksen täytäntöönpanon ansiosta 20–30 prosenttia kokonaisinvestointikustannuksista, eli jopa 63 miljardia euroa vuoteen 2020 mennessä. Kyseiset 63 miljardin euron säästöt voidaan sitten investoida muihin talouden aloihin.

4.2.2 Yksityisten infrastruktuurin tarjoajien yhteistyö ja jakaminen on keskeistä tehokkuuden, täytäntöönpanon nopeuden, ympäristön kannalta kestävä kehityksen ja peruskäyttäjiltä laskutettavien kilpailukykyisten hintojen kannalta. Komitea toteaa tyytyväisenä, että asetus velvoittaa yksityiset infrastruktuurin tarjoajat julkaisemaan kunnollista tietoa nykyisistä ja suunnitteilla olevista infrastruktuureista ja että verkkojen tarjoajilla on velvollisuus tehdä yhteistyötä, jolloin hyvät suunnittelu, yhteistyö ja resurssien tehokas käyttö helpottuvat.

4.3 Luonnolliset monopolit

4.3.1 Harvaan asutuilla alueilla voi taloudellisista syistä olla vain yksi laajakaistainfrastruktuurin tarjoaja. Kyseessä on toisin sanoen luonnollinen monopoli.

4.3.2 Tällaisen luonnollisen monopolin edellytykset ovat peruste "vapaa käyttöoikeuden" mallille laajakaistan tarjonnassa, ja siinä yksi tarjoaja, kenties julkisen ja yksityisen sektorin

kumppanuus, toteuttaa perusinfrastruktuurin ja avaa sitten verkon vuokraamalla kapasiteettia pienemmille palveluntarjoajille oikeudenmukaisin ja tasavertaisin ehdoin. Komissio voisi pohtia, miten tällaista vapaan käyttöoikeuden mallia voitaisiin kehittää ja säännellä Euroopassa siten, ettei vääristetä normaalia kilpailua.

4.4 Tukkumarkkinat

4.4.1 Ehdotettu asetus tarjoaisi käyttöön lainsäädännön, jonka avulla voidaan kehittää laajakaistainfrastruktuurin tukkumarkkinoita. Komissio voisi tutkia, miten asetuksella voidaan kannustaa tällaisia markkinoita etenkin unionin vaikeapääsyisillä alueilla.

4.4.2 Pimeää kuitua sisältävän tai langattoman infrastruktuurin tukkumarkkinat voisivat olla rajatylittävät ja yleiseurooppalaiset, jos tarjolla olisi laadukasta tietoa kuluttajakysynnästä ja olemassa olevasta infrastruktuurista. Komission olisi tutkittava, miten tällaisia markkinoita voitaisiin kannustaa ja tukea.

4.5 Kansalliset laajakaistasuunnitelmat

4.5.1 Infrastruktuurin kehittäminen etenkin maaseudulla edellyttää tehokasta kansallista strategiaa ja toteuttamissuunnitelmaa. Vaikka kaikilla jäsenvaltioilla on nyt laajakaistastrategia, monilta puuttuvat vielä suunnitelmat digitaalistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansallisia strategioita on piakkoin ajantasaistettava siten, että ne sisältävät suunnitelman ultranopeiden verkkojen toteuttamiseksi sekä konkreettiset tavoitteet ja määritellyt toteuttamistavat.

4.5.2 Digitaalistrategian toiminnoissa 46 edellytetään, että jäsenvaltiot kehittävät kansalliset laajakaistasuunnitelmansa, mutta monet jäsenvaltiot eivät ole laatineet suunnitelmiaan, ja komission mukaan tässä ollaan myöhässä. Viivytyksellä haittaa laajakaistan käyttöönottoa ja alan rahoitussuunnitelmia. ETSK kehottaa jäsenvaltioita tarkistamaan suunnitelmiaan ehdotetun asetuksen valossa ja saattamaan työnsä mahdollisimman pian päätökseen.

4.5.3 Kattava kansallinen laajakaistasuunnitelma, johon sisältyisi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuusaloitteet sekä erityiskannustimia laajakaistan käyttöönoton helpottamiseksi maaseutualueilla, helpottaisi huomattavasti unionin ja Euroopan investointipankin rahoituksen hyödyntämistä.

4.6 Yhdyskuntahuoltoalan liikelaitokset

4.6.1 Ehdotettu asetus tarjoaa mahdollisuuden niille infrastruktuurin omistajille, jotka eivät ole sähköisen viestinnän yrityksiä – kuten energia-, vesi- ja jätehuoltoyritykset sekä kuljetusyritykset –, asettaa infrastruktuurinsa käyttöön kaupallisin ehdoin laajakaistapalvelujen tarjontaa varten. Näin kyseisille yrityksille tarjoutuu uusia tulonlähteitä, ne voivat alentaa välttämättömän infrastruktuurin kustannuksia jakamalla kuluja laajakaistan tarjoajien kanssa ja hyödyntää yhteisvaikutusta kehittäessään omia peruspalvelujaan, esimerkkinä älykkäiden verkkojen kehittäminen energihuoltoyrityksille.

4.6.2 Komission ja jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä toimiin, jotta kyseiset yritykset saadaan huomaamaan laajakaistainfrastruktuurin käyttöönoton tarjoamat mahdollisuudet ja ehdotetun asetuksen mahdolliset myönteiset vaikutukset niiden liiketoimintaan.

Bryssel 10. heinäkuuta 2013

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Henri MALOSSE
